

Tại sao phải quan tâm tới quản trị rừng trong thực hiện REDD+

Nguyễn Quang Tân
RECOFTC – Trung tâm vì con người và rừng
Hà Nội, 17/10/2012

Thế nào là quản trị

- Xuất phát từ Phương Tây, từ cuối thế kỷ 17 – phát triển hơn 300 năm
- Từ giữa 1900s, các tổ chức quốc tế bắt đầu phát triển khái niệm quản trị cho riêng mình
- Các khái niệm/ định nghĩa về quản trị vẫn mang nặng nét phương Tây, cho tới nay chưa có quốc gia châu Á nào phát triển định nghĩa quản trị cho riêng mình

Tư tưởng chung của quản trị là sự tương tác giữa chính phủ và người dân

Một số định nghĩa về quản trị

- UNDP: Quản trị là sử dụng thẩm quyền chính trị, kinh tế và hành chính để quản lý công việc của đất nước ở tất cả các cấp.
- WB: Quản trị bao gồm các truyền thống và thể chế để dựa vào đó quyền hành của một quốc gia được thực thi. Điều đó bao gồm một tiến trình trong đó chính quyền được lựa chọn, giám sát và thay thế; năng lực của chính phủ trong việc ban hành và thực hiện hiệu quả các chính sách đúng đắn; và sự tôn trọng của công dân và nhà nước đối với các thể chế kinh tế và xã hội có tác động tương hỗ cho nhau.

Một số định nghĩa về quản trị...

- DFID: Quản trị là nói về việc sử dụng quyền lực và thẩm quyền và cách thức một quốc gia quản lý công việc của mình
- ADB: Quản trị là môi trường thể chế trong đó công dân tương tác với nhau và với các cơ quan và nhân viên chính phủ.

Sự khác nhau giữa quản trị và quản lý

1. Không có lộ trình rõ ràng cho việc đạt được sự phê duyệt các dự án đầu tư ở lưu vực Biển Hồ (Cambodia).
2. Những động thực vật lạ đang được đưa vào lưu vực.
3. Các tour du lịch trong vùng Biển Hồ dần nhãn 'sinh thái' và 'vì người nghèo' nhưng đang tạo ra các tác động tiêu cực lên môi trường và các cộng đồng địa phương.
4. Vai trò của chính quyền vùng Biển Hồ không rõ ràng.

Sự khác nhau giữa quản trị và quản lý ở chỗ

Quản trị mang tính chiến lược, và

Quản lý mang tính hành động

Quản trị rừng

- FAO: “Quản trị rừng là cách thức mà các cán bộ và các cơ quan có và thực thi thẩm quyền trong quá trình quản lý tài nguyên thiên nhiên”
- Phù hợp với các nước Châu Á hơn: *“Quản trị là sự tương tác giữa luật pháp và luật tục, luật chính thức và không chính thức, thể chế và tiến trình trong đó một xã hội sử dụng quyền lực và trách nhiệm để ban hành và thực hiện các quyết định ảnh hưởng đến tài nguyên rừng và những người sử dụng các nguồn tài nguyên đó, và buộc những người ra quyết định, những người thực hiện quyết định và những người sử dụng nguồn tài nguyên có trách nhiệm giải trình.”* (RECOFTC, IUCN, SNV 2011)

Một số thành tố của quản trị rừng

- Luật pháp vs luật tục
- Tổ chức
- Tiến trình

Một số nguyên tắc cho quản trị rừng tốt

- **Pháp quyền:** mọi công dân đều bình đẳng trước pháp luật
- **Trách nhiệm giải trình:** các tổ chức và cá nhân cần chịu trách nhiệm về các hành động của mình
- **Hiệu quả:** các cơ chế quản trị cần đạt được các mục đích cuối cùng như đã dự định,
- **Hiệu suất:** quản trị sẽ hoạt động theo cách ít tạo ra lãng phí (tài nguyên) nhất,

Một số nguyên tắc ...

- **Công bằng:** mọi lợi ích và gánh nặng về tài nguyên rừng sẽ được chia sẻ theo quan điểm công bằng được mọi người chấp nhận
- **Sự tham gia:** tất cả những ai quan tâm đều có cơ hội được lắng nghe hoặc tác động tới các quyết định của chính phủ liên quan đến rừng,
- **Minh bạch:** các thông tin về rừng và cách thức quản trị rừng cần được công khai với tất cả mọi người.

Quản trị rừng và REDD+

- Thực thi REDD+ cho phép được nhận một nguồn chi trả lớn cho Việt Nam. Tuy nhiên, sự thành công của chương trình REDD+ đòi hỏi phải có quản trị rừng hiệu quả
- Vội vàng trong thực thi REDD+ và không tính tới các yếu tố quản trị rừng sẽ có nguy cơ:
 - làm suy giảm các nỗ lực cải tiến quản trị rừng
 - thiếu hấp dẫn với các nhà đầu tư
 - không đáp ứng các yêu cầu về an toàn xã hội (và môi trường) của UNFCCC đối với REDD+

Quản trị rừng và REDD+...

- Một số vấn đề quan trọng về quản trị rừng cần sớm được quan tâm trong thực thi REDD+:
 - Quyền với đất, rừng và carbon
 - Sự tham gia một cách hiệu quả của các thành phần khác nhau, đặc biệt là cộng đồng địa phương
 - Cơ chế pháp luật được cải tiến và hệ thống thực thi luật (lâm nghiệp) hiệu quả
 - Hệ thống theo dõi hiệu quả
- REDD+ có thể dựa trên những bài học (về quản trị) rút ra từ các sáng kiến/ tiến trình khác

Cảm ơn sự chú ý lắng nghe